

ВИВІРКА ЗВИЧАЙНА НА ТЕРИТОРІЇ ТРОЩАНСЬКОГО ПАРКУ

Ліхтанська Анна Анатоліївна

студентка

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Максименко Юлія Вікторівна

кандидат біологічних наук, доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Вискушенко Дмитро Андрійович

кандидат біологічних наук, доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Вивірка звичайна *Sciurus vulgaris* є типовим мешканцем лісопаркових зон Житомирщини. Переважно зустрічається в старих та середньовікових хвойних, змішаних та листяних лісах. Більшу частину життя проводить на деревах [1].

Дослідження біології *Sciurus vulgaris* розглядається в трьох аспектах, а саме:

1. харчування,
2. рухова активність,
3. особливості життя виду.

Дослідження екологічних аспектів полягало у поясненні певних екологічних закономірностей виду, при цьому використовувались такі методи: польовий метод, теоретичні та аналітичні дослідження.

Збір матеріалу здійснювався під час маршрутних спостережень, за ділянку дослідження було обрано Трощанський парк-заповідник.

Польові дослідження в основному були зосереджені на присутності виду в попередньо обраних біотопах для стаціонарних місць, а саме в Трощанському парку. Застосовувалися методи дослідження слідів життєдіяльності, особливо слідів лап на ґрунті, активності вивірок, кількість вивірок на дослідженій ділянці, кількість знайдених нірок та корм. Також було проведене спостереження за гніздом вивірок.

Під час проведення дослідження у різних районах лісопаркової зони було виявлено такі аспекти, як кількість вивірок на досліджуваній ділянці, харчування, побудова гнізд, статеві активність, рухова активність, кольорова різноманітність.

Вивірки в Трощанському парку дещо відрізняли за забарвленням, було виявлено тварин зі світло рудим забарвленням хутра та темнішим, коричневим забарвленням.

На досліджуваній ділянці періодично проводився повний облік знищених кормів під деревами, на яких гризуни обгризали шишки, горіхи, паростки тощо. В результаті була отримана досить повна картина калібрувальної діяльності.

У разі тривалої негоди тварини можуть годуватися вдень. Восени вони активні протягом усього дня, коли роблять запаси на зиму, як свідчать дослідження поведінки виду.

Харчуються восени вивірки переважно волоським горіхом та каштанами. Коли в парках є достатній урожай шишок, буків і жолудів, тварини переходять на них. Навесні і влітку, а також на початку осені ці гризуни поїдають молоді пагони, бруньки і гриби.

Гнізда вивірок трапляються зазвичай дуже рідко, в нашому випадку спостерігалось одне гніздо.

Щодо статевої активності можна виділити, що приплід фіксувався у весняний та осінній період, оскільки саме в цей час було помічено досить велику активність тварин, що бігали одна за одною.

На дослідній ділянці в парку с.Троща, було зареєстровано близько 6 копанок, розмішених в основному по кормовій ділянці вивірок, поблизу кормових столиків та на харчових тропях. Частину свого кормового шляху вивірка йде по деревах, довжина його приблизно 30-50 метрів.

Під час пошуку їжі вивірка в основному знаходиться на землі. Починаючи пошуки їжі, вона рухається деревами, далі іде на землю. Посеред шляху може відходити від основного напрямку її руху вбік і робити підкопи, добуваючи щось їстівне. Близько від гнізда, при поверненні, знову стрибає на дерева і рухається верхніми гілками.

Список літератури:

1. Навчальна практика з зоології хребетних (навчальний посібник). Укладачі: О.А. Матвійчук, Н.Д. Матвійчук, А.Б. Пірхал. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. 124 с.